EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 23.9.2020.
COM(2020) 618 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

Ažurirano izvješće o pojačanom nadzoru – Grčka, rujan 2020.

{COM(2020) 618 final} - {SWD(2020) 208 final}

KONTEKST

Gospodarska kretanja i politike u Grčkoj prate se u okviru europskog semestra za koordinaciju ekonomskih politika i u okviru pojačanog nadzora u skladu s Uredbom (EU) br. 472/2013 ([1]). U provedbi pojačanog nadzora nad Grčkom ([2]) potvrđena je činjenica da Grčka treba nastaviti s provedbom mjera za uklanjanje uzroka ili potencijalnih uzroka gospodarskih i financijskih poteškoća i provoditi strukturne reforme radi potpore snažnom i održivom gospodarskom rastu.

Pojačani nadzor pruža sveobuhvatan okvir za praćenje gospodarskih kretanja i provedbu politika koje su potrebne da bi se zajamčio održiv gospodarski oporavak. Omogućuje redovito ocjenjivanje najnovijih gospodarskih i financijskih kretanja u Grčkoj te praćenje uvjeta financiranja državnog duga i ažuriranje analize održivosti duga. Pojačani nadzor ujedno je okvir za ocjenjivanje opće obveze prema Euroskupini koju je Grčka preuzela 22. lipnja 2018. radi nastavka i dovršetka reformi donesenih u okviru programa Europskog stabilizacijskog mehanizma i zaštite ciljeva važnih reformi koje su donesene u okviru programâ financijske pomoći. U tom kontekstu, pojačani nadzor obuhvaća praćenje provedbe posebnih obveza za dovršetak ključnih strukturnih reformi započetih u okviru programa do dogovorenih rokova do sredine 2022. Te su strukturne reforme započete u šest ključnih područja: i. fiskalne i fiskalno-strukturne politike, ii. socijalna skrb, iii. financijska stabilnost, iv. tržište rada i proizvoda, v. Grčko društvo za imovinu i udjele te privatizacija i vi. modernizacija javne uprave ([3]).

Ovo je sedmo izvješće o pojačanom nadzoru za Grčku. Izvješće se temelji na nalazima misije obavljene na daljinu 13. i 14. srpnja 2020. i redovitom dijalogu s nadležnim tijelima. Misiju je vodila Europska komisija u suradnji s Europskom središnjom bankom ([4]); Međunarodni monetarni fond sudjelovao je u kontekstu svojeg okvira praćenja nakon provedbe programa, a Europski stabilizacijski mehanizam u kontekstu svojeg sustava ranog upozoravanja i u skladu s Memorandumom o razumijevanju o radnim odnosima između Europske komisije i Europskog stabilizacijskog mehanizma od 27. travnja 2018. U ovom se izvješću ocjenjuje provedba obveza prema Euroskupini koje je Grčka preuzela u vezi s dovršetkom reformi do sredine 2020. Ovo izvješće nije povezano s pokretanjem sljedećeg skupa mjera razduživanja uvjetovanih politikama, koji bi se, u skladu s dogovorenim vremenskim rasporedom objave izvješća dvaput godišnje, mogao uvesti na temelju osmog izvješća. Očekuje se da će osmo izvješće biti objavljeno u studenome.

CJELOKUPNA OCJENA

Grčka je vlada dosad bila uspješna u ograničavanju širenja pandemije koronavirusa i uvela je velik broj mjera za ograničavanje njezinih socioekonomskih troškova, ali se ipak očekuje da će pandemija imati znatan negativan učinak na gospodarstvo. Nakon

([1]) Uredba (EU) br. 472/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o jačanju gospodarskog i proračunskog nadzora država članica europodručja koje su u poteškoćama ili kojima prijete ozbiljne poteškoće u odnosu na njihovu financijsku stabilnost, SL L 140, 27.5.2013., str. 1.

([2]) Provedbena odluka Komisije (EU) 2020/1142 od 29. srpnja 2020. o produljenju pojačanog nadzora za Grčku, SL L 248, 31.7.2020., str. 20.–23.

([3]) https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf

([4]) Osoblje ESB-a sudjelovalo je u revizijskoj misiji u skladu s njegovim nadležnostima te je stavilo na raspolaganje stručno znanje o politikama financijskog sektora i ključnim makroekonomskim pitanjima, kao što su glavni fiskalni ciljevi i potrebe u pogledu održivosti i financiranja. Revizijskoj misiji prethodila je stručna misija koja je isto obavljena na daljinu od 2. srpnja do 10. srpnja 2020.

prvog kruga mjera protiv širenja zaraze koji je trajao do svibnja nadležna su tijela prilagodila stupanj strogosti mjera primjenjivih na različite sektore u skladu s razvojem pandemije. Uvela su opsežan skup mjera potpore i brzo su odgovarala na stvarna kretanja postroživanjem ili izmjenom mjera koje su već uvedene ili uvođenjem novih mehanizama potpore za određene sektore u skladu s razvojem pandemije. Međutim, Grčka i dalje ima najvišu stopu nezaposlenosti u EU-u i njezino će gospodarstvo vjerojatno biti pogođenije u odnosu na neke druge države članice s obzirom na velik sektor turizma i, općenitije, velik udio uslužnih djelatnosti te malih i srednjih poduzeća.

Unatoč negativnim okolnostima koje je prouzročila pandemija, Grčka je u posljednjih nekoliko mjeseci ostvarila znatan napredak u nekoliko velikih reformi, prije svega dovršila je dugoočekivani zakonodavni prijedlog za potpunu reorganizaciju zakonodavstva o nesolventnosti. Nadležna su tijela uvela i novi, širi privremeni program skraćenog radnog vremena, koji poduzećima daje slobodu u organizaciji radnog vremena, a radnicima se za neodrađene sate isplaćuje naknada. Komisija će u ime EU-a u okviru novog Europskog instrumenta za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE) ([5]) pružiti potporu tom programu i drugim hitnim mjerama, u ukupnom iznosu od 2,7 milijardi EUR. Svi su ti koraci pravodobni jer pandemija koronavirusa podrazumijeva nove izazove i za financijski sektor i za tržište rada, zbog čega je ključna uloga učinkovitih mehanizama za prilagodbu.

Nadalje, ostvaren je dobar napredak i u sljedećim područjima:

- reformi izdavanja dozvola za ulaganje, kojom se ukida zastarjeli sustav klasifikacije smetnji te se ponovno klasificiraju gospodarske djelatnosti na temelju okolišnih kriterija usklađenih sa zakonodavstvom EU-a; očekuje se da će se tom reformom znatno rasteretiti industrijski sektor,

- energetskoj politici, u okviru koje se nastavilo s razgradnjom elektrana na lignit te je ostvaren napredak u odnosu na ciljani tržišni model iako je datum njegova pokretanja odgođen, i

- javnoj upravi, u kojoj je važna inicijativa za povećanje kapaciteta neovisnog tijela nadležnog za odabir javnih dužnosnika došla do završne faze donošenja, a otvoreni postupci imenovanja članova višeg rukovodstva u javnom sektoru dodatno će se proširiti.

Vlada je ostvarila znatan napredak i u drugim reformama, koje nisu posebno povezane s obvezama prema Euroskupini, ali se očekuje da će znatno utjecati na poslovno okruženje i raspoloženje ulagača. To uključuje ambicioznu reformu strukovnog obrazovanja i napredak u realizaciji digitalne uprave. Očekuje se da će se u novoj strategiji rasta, koja bi se uskoro trebala dovršiti, iznijeti skup ambicioznih mjera za potporu gospodarskom oporavku i održivom rastu za budućnost. Nadalje, nadležna tijela počela su uvoditi dogovorene mjere za ubrzanje provedbe javnih ulaganja, a to će biti važno i kako bi se omogućilo brzo iskorištavanje sredstava EU-a koja će biti dostupna na temelju novog višegodišnjeg financijskog okvira i instrumenta Next Generation EU. Konkretno, znatan iznos sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost koji bi Grčka trebala dobiti potvrđuje važnost brze provedbe ključnih temeljnih reformi, uključujući portfelj strateških projekata i instrument za pripremu projekata, reformu javne nabave te daljnje jačanje okvira za borbu protiv korupcije.

([5]) Uredba Vijeća (EU) 2020/672 od 19. svibnja 2020.

Unatoč dobrom napretku, pandemija koronavirusa znatno je utjecala na niz područja politike, što je u nekim slučajevima povećalo prethodna kašnjenja. Pandemija i povezane mjere protiv širenja zaraze dovele su do dosad nezabilježenih gospodarskih poremećaja koji su zahtijevali neposredno prilagođavanje prioriteta. Pandemija koronavirusa znatno je utjecala na kapacitet za provedbu reformi, posebno u područjima koja se temelje na radno intenzivnim procesima te koja ovise o radu odborâ i zakonodavnim ili pravosudnim mjerama. Zbog toga je napredak reformi koje su prethodno pokrenute privremeno zastao u nekoliko područja, osobito u području podmirenja dospjelih nepodmirenih obveza, upravljanja javnim prihodima, zdravstva, katastarskog projekta i plana privatizacije, a u nekima je od tih područja pandemija pogoršala postojeće poteškoće s provedbom. Unatoč znatnom napretku ostvarenom u nizu zakonodavnih inicijativa, nadležna tijela još uvijek trebaju dovršiti i neke od reformi koje se odnose na financijski sektor.

Zaključak je ovog izvješća da je Grčka ostvarila dobar napredak u provedbi svojih reformskih obveza unatoč nepovoljnim okolnostima koje je prouzročila pandemija i koje su neizbježno dovele do kašnjenja s provedbom nekoliko mjera. Pohvalno je da je ponovno pokrenut rad na provedbi svih obveza iako su kašnjenja zbog pandemije neizbježno dovela do odgode nekih obveza. Nadležna tijela potiču se da nastave s mobilizacijom resursa kako bi se svi koraci koji su potrebni za ispunjavanje posebnih obveza poduzeli na vrijeme za osmo izvješće o pojačanom nadzoru, koje će biti objavljeno u studenome i za koje se predviđa pokretanje sljedećeg skupa mjera razduživanja uvjetovanih politikama. Za to je potreban kontinuirani angažman grčkih tijela, osobito u području dospjelih nepodmirenih obveza, zdravstva i privatizacije te u financijskom sektoru, u kojima su potrebne daljnje mjere.

MAKROEKONOMSKA KRETANJA

Očekuje se da će pandemija koronavirusa i mjere za ograničavanje njegova širenja imati znatan negativan učinak na grčko gospodarstvo. Smatra se da su nužne stroge mjere protiv širenja zaraze, koje su uvedene posljednjeg tjedna ožujka te su trajale do kraja svibnja, imale najveći učinak na gospodarsku aktivnost u drugom tromjesečju ove godine. Sektori na koje je pandemija najviše utjecala, kao što su turizam i promet, čine znatan udio grčkog izvoza i ukupne dodane vrijednosti. Stopa nezaposlenosti u svibnju se povećala na 17 %, dok je u veljači iznosila 15,9 %, čime je prekinuto silazno kretanje koje se bilježi od kraja 2013. Mjere potpore zasada su pomogle da se nezaposlenost zadrži pod kontrolom, ali ima naznaka da je aktivnost na tržištu rada zamrla. Očekuje se da će manji raspoloživi dohodak kućanstava i manja dobit poduzeća, zajedno s promjenama u ponašanju potrošača i općom nesigurnosti, utjecati na manju domaću potražnju. Predviđa se da će se potrošačke cijene 2020. smanjiti i da će se malo povećati 2021. u skladu s oporavkom. Općenito se očekuje da će gospodarska aktivnost 2020. ostati znatno ispod razina iz 2019. i da će s u potpunosti oporaviti tek 2022., nakon djelomičnog oporavka u 2021., pri čemu će stope rasta BDP-a dosegnuti –9 % u 2020. i 6 % u 2021.

Vladine mjere potpore pomogle su zaštititi gospodarstvo od velikog broja stečajeva i gubitaka radnih mjesta. Kombinacija vladinih mjera potpore za smanjenje poreznog opterećenja u iznosu od 3,1 milijarde EUR (1,9 % BDP-a), zaštitu radnih mjesta i dohodaka u iznosu od 4,1 milijarde EUR (2,4 % BDP-a) i olakšanje problema s likvidnosti u iznosu od 5,9 milijardi EUR (3,5 % BDP-a) pokazuje uravnotežen pristup te se očekuje da će biti ključan za održavanje gospodarstva, a time i za pomoć gospodarskom oporavku.

Nesigurnost u odnosu na razvoj pandemije, a time i njezin gospodarski učinak, i dalje je iznimno velika. Nesigurnost se ne odnosi samo na pandemiju i njezino širenje u Grčkoj i u

svijetu, već i na buduće mjere koje bi mogle biti potrebne za ograničavanje širenja virusa te na dugoročnije gospodarske posljedice uzrokovane ograničenjima, promijenjenim ponašanjem potrošača, mogućim stečajevima i poteškoćama osoba koje su nedavno postale nezaposlene u ponovnom uključivanju na tržište rada. Brza provedba novih programa potpore EU-a, osobito Mehanizma za oporavak i otpornost, bila bi ključna za poništavanje tih učinaka te pružanje potrebne potpore reformama, ulaganjima i rastu. Procjena se provodi i u kontekstu znatnih geopolitičkih napetosti i sve intenzivnijih tokova migracije, što pridonosi nesigurnosti.

FISKALNA KRETANJA I IZGLEDI

Fiskalni izgledi za 2020. pogoršali su se u odnosu na prethodno izvješće. Uzimajući u obzir Komisijinu ljetnu privremenu prognozu 2020. i glavne mjere donesene od svibnja 2020. radi ublažavanja posljedica pandemije, trenutačno se očekuje da će primarni deficit iznositi približno 5,8 % BDP-a u 2020. U ta predviđanja još nije uključen utjecaj odluke Državnog vijeća o mirovinama donesene 14. srpnja ni odluke Revizorskog suda koja se još čeka, a trenutačno se procjenjuje da ukupni trošak tih odluka iznosi 0,8 % BDP-a. Potpuno ažuriranje fiskalne prognoze pripremit će se u okviru procjene nacrta proračunskog plana za 2021.

Nadležna tijela produljila su primjenu nekih ranijih mjera na još nekoliko mjeseci i donijela daljnje privremene mjere kao odgovor na krizu uzrokovanu koronavirusom. Budući da je do srpnja 2020. potpuno iskorištena predviđena omotnica od 2 milijarde EUR povratnih predujmova poduzećima, vlada je odlučila produljiti mjeru i organizirati treći krug prijava, s rokom u rujnu, s predviđenom omotnicom od 1 milijarde EUR, a do kraja godine može se organizirati još jedan krug. Nadalje, odgođene porezne obveze moći će se platiti u najviše 24 obroka, počevši od siječnja 2021. Osim toga, nadležna su tijela od svibnja 2020. donijela novi skup mjera, uključujući: 1. pravo na smanjenje predujmova za porez na dobit ili porez na dohodak u slučaju određenog smanjenja prometa za poduzeća i samozaposlene osobe (očekivani fiskalni učinak od 0,9 % BDP-a u 2020.), 2. program skraćenog radnog vremena i duge mjere čiji je cilj održavanje zaposlenosti (očekivani fiskalni trošak od 0,6 % BDP-a u 2020.), 3. mjere čiji je cilj ublažavanje učinka na turizam putem namjenskih programa socijalnog turizma i proširene promidžbene kampanje, 4. privremeno smanjenje stopa poreza na dodanu vrijednost za prijevoz, pića, turističke pakete i karte za kino s 24 % na 13 % i 5. uvođenje programa privremene subvencije za obročnu otplatu hipotekarnih, potrošačkih i poslovnih kredita osiguranih primarnim boravištem za dužnike s hipotekom na nekretninu u kojoj prebivaju na koje je pandemija koronavirusa financijski utjecala. Ukupni procijenjeni fiskalni trošak tih dodatnih mjera iznosi 1,8 % BDP-a u 2020. Dodatne privremene mjere za potporu oporavku sljedeće godine najavljene su 12. rujna i procijenit će se u kontekstu procjene nacrta proračunskog plana za 2021.

Nadležna tijela proširila su i prethodno poduzete mjere kojima se pruža potpora za likvidnost kućanstvima i poduzećima. Omotnica za sufinanciranje kredita malim i srednjim poduzećima koje pruža Helenska razvojna banka povećana je za 588 milijuna EUR i iznosi ukupno 838 milijuna EUR. Nadalje, produljen je rok za plaćanje poreza na dohodak, poreza na dobit i jedinstvenog poreza na nekretnine (ali bez učinka na fiskalnu bilancu na obračunskoj osnovi).

Nadležna tijela nastavila su s radom na dovršetku nacionalne ponovne procjene vrijednosti nekretnina, koja čini osnovu za jedinstveni porez na nekretnine (ENFIA) – posebnu obvezu koju je trebalo ispuniti do sredine 2020., ali čiji je dovršetak sada odgođen za sredinu 2021. Do neizbježnih kašnjenja došlo je ranije u godini zbog ograničavanja kretanja uvedenog zbog koronavirusa. Očekuje se da će prikupljanje podataka i

procjena kvalitete, na temelju kojih će se konačno odrediti cijene za postojeće vrijednosne zone, biti gotovi do kraja godine. Stoga će se ovogodišnje procjene jedinstvenog poreza na nekretnine ENFIA uglavnom temeljiti na prethodnim vrijednostima poreza na nekretnine. Daljnje proširenje postojećeg sustava vrijednosnih zona na cijelu zemlju morat će se prenijeti u sljedeću godinu, a novi je rok sredina 2021.

Nesigurnost u vezi s fiskalnom prognozom i dalje je velika. Razvoj pandemije i povezanih mjera protiv širenja zaraze uzrokuje znatnu nesigurnost u pogledu makroekonomskih, a time i fiskalnih kretanja. Osim pandemije koronavirusa koja je počela u ožujku, Grčka je suočena i s ponovnim migracijskim pritiscima i geopolitičkim napetostima, zbog čega bi se mogle javiti potrebe za dodatnim sredstvima. Lošije ekonomsko okruženje stvara dodatne rizike povezane s državnim jamstvima. Osim toga, javne financije i dalje su suočene s rizicima u vezi sa sudskim postupkom o pitanju valjanosti nedavne arbitražne odluke koji se protiv Društva za upravljanje državnim nekretninama vodi na Žalbenom sudu, s plaćanjem obveza javnih usluga društvu Hellenic Post, koje bi se moglo ostvariti u bliskoj budućnosti, s odlukom Revizorskog suda o retroaktivnim plaćanjima umirovljenicima u javnom sektoru koja se očekuje te s odlukom Državnog vijeća o dopunskim mirovinama i sezonskim bonusima (vidjeti u nastavku). Ohrabrujuće je što se očekuje da će Grčka imati veliku korist od novih instrumenata, uključujući Mehanizam za oporavak i otpornost čiji je cilj pružiti potporu ulaganjima i reformama u EU-u u sljedećem programskom razdoblju te se očekuje se da će poduprijeti rast i javne financije u budućnosti.

UPRAVLJANJE JAVNIM PRIHODIMA

Broj osoblja u Nezavisnom tijelu za javne prihode nastavio se povećavati umjerenom brzinom iako je i dalje znatno manji od postavljenih ciljeva (posebna obveza), dok je u općoj reformi u području ljudskih resursa ostvaren ograničeni napredak. Na kraju drugog tromjesečja bilo je zaposleno 11 916 osoba, a kao cilj do kraja 2019. određeno je 12 500 osoba. Nadalje, nadležna tijela donijela su pravne odredbe na temelju kojih je osoblje iz Nezavisnog tijela premješteno u druga tijela, čime je ostvarenje postavljenih ciljeva broja osoblja postalo još teže. Dovršetak reforme u području ljudskih resursa, od kojeg se očekuje da će znatno poboljšati sposobnost Nezavisnog tijela da privuče i zadrži kvalitetno osoblje koje mu je potrebno, ovisi o donošenju zakonodavstva o ljestvici plaća. Europske institucije potaknule su nadležna tijela da donesu to zakonodavstvo tijekom sljedećeg razdoblja revizije.

U područjima IT okvira Nezavisnog tijela i njegova sjedišta ostvaren je neujednačen napredak i u sljedećim se mjesecima očekuje donošenje daljnjih ključnih koraka. Pripremljen je plan za IT okvir i očekuje se da će se do listopada 2020. pokrenuti platforma myDATA za elektroničko knjigovodstvo i druge internetske usluge koje pruža Nezavisno tijelo. U tijeku je planiranje premještanja sjedišta Nezavisnog tijela na jedinstvenu lokaciju. Očekuje se da će se natječaj za izgradnju nove zgrade objaviti do prvog tromjesečja 2021.

Sastavljen je nacrt zakona za jačanje okvira za borbu protiv krijumčarenja, uključujući odredbe za jačanje operativnog kapaciteta Operativnog koordinacijskog centra i očekuje se da će se taj zakon donijeti do listopada 2020. Kapacitet Operativnog koordinacijskog centra, koji koordinira borbu protiv krijumčarenja, ojačat će se uvođenjem novog postupka odabira za dužnosnike kojim se razdoblje upućivanja produljuje do najviše šest godina, dok će struktura i dalje ostati čvrsto uklopljena u Nezavisno tijelo. Bit će važno brzo donijeti primarno i sekundarno zakonodavstvo te osigurati dovoljne resurse za Nezavisno tijelo kako bi ono moglo učinkovito obavljati svoju ulogu.

Uspostavljen je privremeni odbor za rješavanje sporova o poreznim dugovanjima u nadležnosti Ministarstva financija. U skladu s donesenim odredbama mandat tog odbora završava početkom srpnja 2021. Iako se očekuje da će nagodbe koje će se dogovoriti rasteretiti pravosudni sustav, bit će važno da se ne produlji mandat novog odbora jer bi se time uspostavio paralelni sustav uz Upravu za rješavanje sporova, koja je dio Nezavisnog tijela.

Učinak pandemije na naplatu javnog duga dosad je bio ograničen. Kad je riječ o naplati poreznog duga, još nisu objavljeni rezultati za drugo tromjesečje, ali prema preliminarnim mjesečnim rezultatima za razdoblje od siječnja do svibnja 2020. čini se da kultura plaćanja općenito nije znatno poremećena. Za razliku od prethodnih razdoblja, Zajednički centar za prikupljanje duga po osnovi socijalnog osiguranja nije ispunio svoje ciljeve, koji su postavljeni prije pandemije koronavirusa.

UPRAVLJANJE JAVNIM FINANCIJAMA

Pandemija koronavirusa utjecala je na brzinu podmirenja dospjelih nepodmirenih obveza, što je dodatno pogoršalo ranije poteškoće s provedbom. Stanje dospjelih nepodmirenih obveza u lipnju 2020. iznosilo je 1,5 milijardi EUR, odnosno 667 milijuna EUR više od ciljeva određenih u planu za podmirenje donesenom u listopadu 2019. Ta kretanja samo djelomično odražavaju poremećaje u radno intenzivnim postupcima koje je uzrokovala pandemija. Među glavnim pokretačima neočekivano je povećanje broja neobrađenih zahtjeva za mirovinu, što povećava iznose koje treba podmiriti do sredine 2021. Nadležna tijela obvezala su se ažurirati svoj plan do kraja listopada 2020., u kojem će navesti detaljne informacije o rješavanju dodatnih zaostataka u isplati neisplaćenih mirovina. Međutim, za neke ključne strukturne mjere, uključujući automatizaciju obrade i odobravanja novih zahtjeva za mirovinu te digitalizaciju Jedinstvenog fonda socijalne sigurnosti (e-EFKA), navedeno je da općenito napreduju prema planu. Osim toga, nadležna tijela donose i provode skup dodatnih korektivnih mjera u nekoliko podsektora kako bi se nadoknadila kašnjenja i kako bi se plan za podmirenje ponovno odvijao kako je planirano. Ta su nastojanja osobito usmjerena na područja mirovina, zdravstvene zaštite i izvanproračunskih sredstava te na poboljšanje informatičkih alata za praćenje. Nadležna tijela očekuju da će učinak tih mjera biti vidljiv u podacima za kolovoz, koji će se procijeniti u sljedećem izvješću o pojačanom nadzoru.

U tijeku su strukturne reforme koje je Grčki revizorski sud preporučio za poboljšanje sustava plaćanja, a to je posebna obveza do sredine 2021. I dalje su prisutni izazovi povezani s digitalizacijom ili središnjim sustavom nabave zdravstvenog sektora. Nadležna tijela dovršavaju novi zakon, kojim će se u jednom zakonodavnom aktu obuhvatiti svi relevantni aspekti unutarnje kontrole u svim dijelovima javne uprave te je to znatan napredak. Osim toga, nadležna tijela osmišljavaju novi IT okvir za računovodstvo radi poboljšanja postupaka plaćanja.

Nadležna tijela nastavila su poduzimati korake potrebne za potpunu uspostavu jedinstvenog računa riznice kako bi se poboljšalo praćenje novca, dok napredak projekta predviđanja novčanih sredstava, posebna obveza do sredine 2020., kasni zbog pandemije koronavirusa. Sustav jedinstvenog računa riznice u funkciji je i subjekti koji su i dalje izvan programa nisu znatni s obzirom na ukupnu likvidnost. Ministarstvo financija procijenit će usklađenost subjekata s pravilima o zaštitnom sloju likvidnosti do kraja listopada 2020., čime bi se zapravo dovršio taj dio posebne obveze. Nadležna tijela potiču se da uspostave namjenske instrumente za pomno praćenje subjekata koji se smatraju rizičnima.

Nastavio se napredak u zamijeni papirnatih naloga elektroničkima. Za razliku od toga, zbog pandemije koronavirusa došlo je do kašnjenja u napredovanju pilot-projekta za predviđanje novčanih sredstava koji je u tijeku i taj će se projekt ponovno procijeniti u sljedećem izvješću.

Reforma računskog plana, uključujući obveze do sredine 2021. i sredine 2022., općenito napreduje prema planu, ali njezina primjena na proračun za javna ulaganja i dalje je problematična. U tijeku je postupak javne nabave novog informatičkog sustava za potporu reformi računskog plana i nadležna tijela poduzela su daljnje korake kojim se podupire napredovanje te reforme. U tijeku je rad na funkcionalnoj klasifikaciji računskog plana, u skladu s okvirom za izradu proračuna na temelju uspješnosti. Napredak je ostvaren i u primjeni klasifikacija računskog plana u fazi izvršenja proračuna za javna ulaganja, a za fazu pripreme proračuna trenutačno se i dalje primjenjuje manje detaljna klasifikacija. Nadležna tijela obvezala su se ispitati moguće načine poboljšanja uz pomoć tehničke potpore koju će pružiti Europska komisija.

Nadležna tijela pripremaju zakonodavne izmjene kako bi odgovorila na najhitnija pitanja u javnoj nabavi te su poduzela početne korake za donošenje nove strategije javne nabave za razdoblje 2021.–2025. koja bi trebala pridonijeti održivijoj i učinkovitijoj upotrebi javnih sredstava. Koronavirus je znatno utjecao na početni raspored donošenja zakona i planira se će se zakon donijeti do kraja listopada. Zakon odgovara na niz važnih pitanja u pravnom okviru za javnu nabavu. Ključna je njegova potpuna i pravodobna provedba jer će javna nabava imati ključnu ulogu i u učinkovitom upravljanju sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Stoga se nadležna tijela potiču da donesu akcijski plan za provedbu novog okvira. U okviru Grčkog jedinstvenog tijela za javnu nabavu osnovan je odbor koji uz potporu Glavnog tajništva za koordinaciju radi na novoj strategiji. Utvrđen je vremenski okvir za dovršetak strateških i akcijskih planova do veljače 2021.

Nadležna tijela počela su s provedbom dogovorenih mjera za rješavanje problema nedovoljnog izvršenja proračuna za ulaganja, za koje je opaženo da se ponavljalo prethodnih godina. Karakteristike i uloga portfelja strateških projekata te raspored za njegovu provedbu dogovoreni su u srpnju 2020. Uspostavit će se kao neovisna jedinica kojom koordinira Predsjedništvo Vlade i bavit će se prioritetnim infrastrukturnim projektima čija je vrijednost veća od 10 milijuna EUR. Instrument za pripremu projekata pomoći će u pripremi i provedbi tih projekata. Trenutačno se utvrđuju pojedinosti njegove provedbe i ostale pojedinosti. Bit će važno osigurati da se pri njegovoj provedbi zaštite prava i nadležnosti postojećih neovisnih institucija. Cilj je tih mjera, uključujući korake za poboljšanje praćenja i predviđanja proračuna za javna ulaganja, najbolje iskorištavanje dostupnih resursa i ubrzanje povlačenja sredstava EU-a te su one ključne i za osiguravanje učinkovitog korištenja Mehanizma za oporavak i otpornost. Njihova će provedba donijeti koristi tek u srednjoročnom razdoblju, ali će za izvršenje proračuna za javna ulaganja ove godine i sljedećih godina biti korisna povećana potrošnja sredstava EU-a, s obzirom na predstojeći završetak programskog razdoblja, kao i činjenica da se neke mjere poduzete kao odgovor na pandemiju financiraju iz proračuna za javna ulaganja.

Akcijski plan iz 2019. za poboljšanje praćenja i predviđanja proračuna za javna ulaganja provodi se prema planu. Učestalija i poboljšana razmjena podataka među nadležnim ministarstvima već je uspostavljena i druge se mjere provede prema planu. Iako je pandemija koronavirusa uzrokovala manja kašnjenja, nadležna tijela planiraju nadoknaditi sva kašnjenja unutar izvornog vremenskog okvira.

DRŽAVNO FINANCIRANJE

Prinosi od grčkih državnih obveznica i razlike u prinosima obveznica smanjili su se i gotovo dosegnuli niske razine zabilježene nakon krize. Razlika u prinosima na dugoročne obveznice u odnosu na njemačke obveznice smanjila se za približno 250 baznih bodova od početka svibnja 2020. i u kolovozu se stabilizirala na manje od jednog postotnog boda za petogodišnje izdanje. Zahvaljujući povoljnim uvjetima financiranja, kojima su pridonijele kupnje grčkih državnih vrijednosnih papira koje je proveo Eurosustav, Agencija za upravljanje javnim dugom izdala je u lipnju 2020. desetogodišnju obveznicu. Ta je dražba obveznica uspješno ponovno otvorena u rujnu 2020.

Povoljni uvjeti financiranja i velike gotovinske pričuve pružaju zaštitu koja ublažava rizike financiranja, koji su i dalje veliki. Potrebe financiranja proračuna znatno su se povećale od prethodnog izvješća zbog nepovoljnijeg makroekonomskog okruženja, mjera poduzetih za ograničavanje gospodarskog troška pandemije te plaćanja naknada umirovljenicima (vidjeti u nastavku). Gotovinske pričuve opće države i dalje su velike i na kraju lipnja iznosile su više od 31 milijarde EUR. Očuvanje dovoljne gotovinske rezerve, uz osmišljavanje strategije rasta, bit će važno kako bi se podržalo raspoloženje ulagača.

SOCIJALNA SKRB

Nadležna tijela napreduju u dovršetku uspostave Jedinstvenog fonda socijalne sigurnosti (EFKA), što je posebna obveza do sredine 2020. Među ostalim, očekuje se provedba digitalne transformacije Fonda u „e-EFKA" do kraja 2020. Prva faza spajanja funkcija mirovina u javnom sektoru i dopunskih mirovina već je provedena i fizičko premještanje zaposlenika, koje je prvo odgođeno zbog pandemije, trebalo bi biti gotovo do kraja godine. Stoga je ta obveza odgođena do kraja 2020. Daljnji koraci, uključujući uspostavu određenih regionalnih ureda, trebali bi biti dovršeni do sredine 2021. Digitalna obrada zahtjeva za mirovinu trenutačno je probnoj fazi, ali nadležna su tijela uvjerena da su ostvarila cilj od 30 % digitalno obrađenih zahtjeva za glavnu mirovinu do kraja lipnja 2020.

Nedavnom odlukom Državnog vijeća umirovljenicima koji su podnijeli odgovarajući zahtjev osigurava se pravo na naknadu za rezove mirovina iz 2012. za razdoblje od lipnja 2015. do svibnja 2016. Iako će objava odluke suda sa svim pojedinostima možda potrajati nekoliko tjedana, najavljeno je da naknada obuhvaća razdoblje od 11 mjeseci – od trenutka objave prethodne odluke Državnog vijeća u lipnju 2015. do provedbe reforme iz 2016. u svibnju 2016. Vlada je odlučila spriječiti moguće pravne postupke u budućnosti i svim umirovljenicima iz privatnog sektora dati nadoknadu za rezove njihovih glavnih mirovina, neovisno o tome jesu li podnijeli zahtjev, a trošak toga iznosi 0,5 % BDP-a. Vlada se obvezala i da će umirovljenicima iz javnog sektora isplatiti naknadu nakon dovršetka usporednog postupka koji se vodi pred Revizorskim sudom, čime bi se ukupni trošak naknade povećao na 0,8 % BDP-a. Nakon što se objavi detaljna odluka Suda pojasnit će se treba li obuhvatiti i prošle rezove dopunskih mirovina i sezonskih bonusa. Naknade su jednokratne isplate i ne utječu na trenutačno funkcioniranje mirovinskog sustava ili buduće rashode za mirovine. Kad je riječ o drugoj nedavnoj odluci Revizorskog suda kojom se muškim državnim službenicima s malom djecom daje pravo na prijevremeno umirovljenje, nadležna tijela smatraju da će ta odluka imati mali učinak.

Kako bi odgovorila na pandemiju koronavirusa u proljeće 2020., nadležna tijela znatno su ojačala zdravstveni sustav kako bi se mogao nositi s pandemijom, među ostalim i širom upotrebom digitalnih alata. To je obuhvaćalo povećanje broja dostupnih kreveta za intenzivnu njegu i zapošljavanje približno 5 000 dodatnih članova medicinskog osoblja, i

liječnika i medicinskih sestara, te napretke u telemedicini. Zahvaljujući ranoj provedbi tih mjera, Grčka je uspjela uspješno ograničiti širenje virusa tijekom prvog vala. Grčka je pokrenula i niz digitalnih alata koji bi se mogli koristiti i nakon završetka pandemije.

Provedba reorganizacije sustava primarne zdravstvene zaštite, što je posebna obveza do sredine 2020., dulje će trajati kako bi se uvele promjene u realizaciji nekih od glavnih elemenata tog sustava i zbog neizbježnih kašnjenja koja je uzrokovala potreba za odgovorom na pandemiju. Zakonodavne promjene još su u fazi izrade nacrta, ali njihovo donošenje očekuje se u proljeće 2021. Cilj je reforme, koja je počela 2018., uspostava sveobuhvatnog sustava primarne zdravstvene zaštite s obveznom registracijom svih stanovnika kod obiteljskog liječnika, koji bi postao prva kontaktna točka za pacijente i provodio obveznu selekciju. Na temelju raspoloživih informacija, planira se reorganizacija većine elemenata reforme te je pokretanje sustava prekinuto dok se ne definira novi model provedbe. Nadležna tijela potiču se da ubrzaju provedbu obvezne registracije i selekcije, koje bi prema dogovoru trebale ostati osnovni elementi svakog novog sustava jer su ključne za uspješnu uspostavu snažnog sustava primarne zdravstvene zaštite koji dobro funkcionira. Ti elementi pomažu osigurati ravnopravan pristup i štite stanovništvo od potražnje potaknute ponudom i financijskog tereta takve potražnje koji se može izbjeći, a ta je pojava sve veći razlog za zabrinutost u postojećem sustavu. Nadležna tijela planiraju nastaviti s uvođenjem mreže primarne zdravstvene zaštite najranije u proljeće 2021. s obzirom na kratkoročnu potrebu da se napori usmjere na prevladavanje trenutačnog izazova povećanja broja dostupnih obiteljskih liječnika koji imaju ugovor s javnim zdravstvenim fondom. Reforma je postala još relevantnija u kontekstu krize uzrokovane koronavirusom jer su jedinice primarne zdravstvene zaštite, uključujući nove i brzo pokrenute mobilne jedinice (KOMY-ji), dosad imale ključnu ulogu u pružanju potpore odgovoru na pandemiju.

Centralizirana javna nabava, što je posebna obveza do sredine 2020., već se djelomično provodi te napreduje opća uspostava Nacionalnog zdravstvenog tijela za javnu nabavu u području zdravstva, ali ni ona nije dovršena zbog kašnjenja uzrokovanih pandemijom. Centralizirani natječaji trenutačno se uglavnom provode na regionalnoj razini; neki se dovršavaju i na središnjoj razini, ali velik dio njih odnosi se na natječaje pokrenute u okviru prethodnog sustava. Dovršen je nacrt zakona kojim se definira novi pravni okvir za Nacionalno zdravstveno tijelo i planira se da će se taj zakon donijeti do kraja godine. Nadležna tijela dostavila su i operativni plan za nabavu koji treba pokrenuti 2020., prema kojemu se cilj od 40 % ukupnih bolničkih izdataka ostvarenih u okviru središnje nabave, što je posebna obveza do sredine 2022., i dalje može ostvariti te nadležna tijela nastoje dosegnuti 30 % do prvog tromjesečja 2021. Europske institucije potaknule su nadležna tijela da dodatno pojačaju reformu tako da od siječnja 2021. ponovno aktiviraju centar za praćenje cijena, instrument za praćenje čija je svrha povećati transparentnost i učinkovitost. Trenutačno je zapošljavanje osoba s potrebnim vještinama za Nacionalno zdravstveno tijelo i dalje je problematično, ali to bi mogao olakšati novi pravni okvir koji će se donijeti u sljedećim mjesecima.

Kad je riječ o potrošnji u zdravstvu, sve veći iznosi preplaćenih sredstava i kašnjenja u njihovu povratu razlog su za zabrinutost. Jačanjem i dosljednom provedbom prethodno donesenih strukturnih mjera podržala bi se učinkovitost i pristup kvalitetnoj zdravstvenoj zaštiti. Na primjer, povrat preplaćenih sredstava za farmaceutske proizvode u 2019. je 36 % veći nego u 2018. i gotovo 65 % veći nego u 2017. Očekuje se da će povrat preplaćenih sredstava za privatne pružatelje zdravstvenih usluga za 2018. i 2019. početi do studenoga 2020. Europske institucije potiču nadležna tijela da donesu zakonodavstvo potrebno za dovršetak zakonodavnih i administrativnih postupaka koji su potrebni da bi

povrat započeo do listopada 2020. (kako bi se očuvala fiskalna vjerodostojnost povrata preplaćenih sredstava) i da preispitaju postojeću definiciju povrata preplaćenih sredstava kako bi se uveo element podjele rizika i poboljšali poticaji za izbjegavanje nastanka novih preplaćenih sredstava i za ograničavanje potražnje potaknute ponudom, čime bi se smanjila velika neposredna plaćanja.

Dizajn trećeg stupa programa prihoda u okviru socijalne solidarnosti – „uključivanje na tržište rada" prilagođava se s obzirom na krizu uzrokovanu koronavirusom, a provedba novog okvira u cijeloj zemlji, što je posebna obveza do kraja 2019., predviđena je za jesen 2020., ovisno o kretanjima u području zdravstva. Pilot-projekt kojim se osigurava pružanje socijalne potpore i usluga za aktiviranje na tržištu rada proveden je 2019. u 32 općine diljem zemlje. Nalazi iz pilot-projekta procijenjeni su sa stajališta provedbe projekta na nacionalnoj razini u 2020. Međutim, zbog pandemije koronavirusa poslovni procesi javne službe za zapošljavanje (OAED) morali su se prilagoditi novoj situaciji te su se stoga morali prilagoditi uvjeti nacionalnog uvođenja novog okvira. Uvođenje okvira trebalo bi početi u jesen 2020.

Kad je riječ o preispitivanju sustava subvencija za lokalni javni prijevoz, što je posebna obveza do sredine 2020., revidirano primarno zakonodavstvo za novi sustav doneseno je u srpnju 2020. Priprema se sekundarno zakonodavstvo, koje treba donijeti u rujnu 2020. i kojim će se omogućiti redovita i objektivno utemeljena nadoknada subvencioniranih karata za javni prijevoz prijevoznicima u Ateni i Solunu.

Reforma okvira za naknade za osobe s invaliditetom napreduje u skladu s prethodno dogovorenom reorganizacijom, a riječ je o posebnoj obvezi do sredine 2019. čiji će dovršetak dulje trajati. Dogovoreni strateški dokument očekuje se u rujnu 2020., a pilot-projekt trebao bi početi početkom 2021. Elektronički sustav za obradu zahtjeva sada je dostupan u trima regijama, ali pandemija je negativno utjecala na rad centara za procjenu invaliditeta.

KRETANJA U FINANCIJSKOM SEKTORU

Financijski je sektor relativno dobro prebrodio prve učinke pandemije koronavirusa zahvaljujući naporima nadležnih tijela i naporima na razini EU-a usmjerenima na održavanje pristupa financiranju za pogođena poduzeća. Očuvana je likvidnost na financijskim tržištima te financiranje gospodarstva i banke su uspjele održati trošak financiranja na podnošljivoj razini unatoč povećanju troška dugoročnog neosiguranog financiranja. Tome je pridonijelo ublažavanje uvjeta za ciljane operacije dugoročnijeg refinanciranja Eurosustava i privremeno ublažavanje zahtjeva za kolateral za kreditne operacije Eurosustava, osobito izuzeće kojim se instrumenti grčkog državnog duga prihvaćaju kao kolateral. Podaci iz srpnja 2020. pokazuju da se oporavak bankovnih kredita nefinancijskim korporacijama čak ubrzao te da je oporavak kredita malim poduzećima isto brzo prešao u plus, što ublažava kontinuirano smanjenje bankovnih kredita kućanstvima. To odražava i nastojanja poduzeća da ojačaju zaštitne slojeve likvidnosti i početak isplata hitnih mjera potpore. Grčka poduzeća dobila su potporu iz dvaju programa koje provodi Helenska razvojna banka, tj. jamstvenog programa i programa subvencioniranja kamata za nove kredite poduzećima, koji su bili vrlo traženi. Nadalje, održiva poduzeća, uglavnom mala i srednja poduzeća, ostvarila su korist od izravnog subvencioniranja kamata za postojeće prihodujuće kredite. Očekuje se da će ti programi u nadolazećim mjesecima poduprijeti rast kreditiranja poduzeća.

Uspostavljene mjere moratorija na kredite, u kombinaciji s fleksibilnošću koju je najavilo nadzorno tijelo, ukazuju na to da će učinak pandemije na kvalitetu kreditnih portfelja banaka ove godine biti ograničen. Na više od 10 % ukupnog kreditnog portfelja banaka primijenjeni su moratoriji, koji će trajati do 31. prosinca. Četiri sistemske banke znatno su povećale uknjižena umanjenja vrijednosti u svojim rezultatima za prvo tromjesečje 2020., ali potpuni opseg potreba za rezervacijama bit će poznat tek kada isteknu moratoriji, što bi moglo značiti negativne rizike za 2021. Veće rezervacije mogu vršiti pritisak na već slabe izglede za profitabilnost grčkih banaka.

Slaba profitabilnost u kombinaciji s troškom nadolazećih sekuritizacija u bliskoj budućnosti mogu dovesti do problema za strukturu kapitala banaka. Prosječna stopa redovnog osnovnog kapitala banaka smanjila se s 15,9 % na kraju 2019. na 14,6 % u prvom tromjesečju 2020., ali ostala je u skladu s kapitalnim zahtjevima. Smanjenje je uglavnom bilo posljedica provedbe prijelaznih bonitetnih pravila koja se primjenjuju u prvom tromjesečju svake godine. U budućnosti će se struktura kapitala banaka morati prilagoditi daljnjim planiranim regulatornim promjenama i nadolazećim sekuritizacijama loših kredita u srednjoročnom razdoblju. Kvaliteta kapitala banaka i dalje je loša zbog velikog iznosa odgođenih poreznih odbitaka, dok bi veza između banaka i države u sljedećim mjesecima mogla nastaviti jačati.

Iako se broj loših kredita na početku 2020. nastavio smanjivati, mogući negativni učinak krize uzrokovane koronavirusom na kvalitetu imovine počet će se vidjeti tek nakon isteka moratorijâ. U prvom tromjesečju 2020. nastavio se smanjivati broj loših kredita grčkih banaka, pri čemu se njihov udio smanjio na 39,6 % u ožujku 2020., i očekuje se daljnje smanjenje u drugom tromjesečju kada se i formalno pokažu pozitivni učinci prve sekuritizacije u okviru programa Heraklo ([6]). Međutim, pandemija utječe na strategije banaka za smanjenje broja loših kredita i interna sposobnost banaka za održivo restrukturiranje kredita i dalje je mala.

Mjere ukratko izložene u nastavku prate se i ocjenjuju kao dio stalne obveze u području financijske politike.

- **Nadležna tijela parlamentu planiraju ubrzo dostaviti prijedlog zakona koji će dovesti do velike reforme okvira za nesolventnost.** U novom zakonu o nesolventnosti objedinit će se sustavi za slučaj nesolventnosti trgovačkih društava i fizičkih osoba i njime se prenosi zakonodavstvo EU-a o okvirima za preventivno restrukturiranje. Njegov je opći cilj ubrzati otpust duga, omogućiti bržu naknadu vjerovnicima te očuvati održiva poduzeća s pomoću okvira za preventivno restrukturiranje. Po uzoru na najbolju međunarodnu praksu, očekuje se da će zakon povećati djelotvornost restrukturiranja pojednostavnjenjem postupovnih zahtjeva i upotrebom elektroničke platforme. Zakon će stupiti na snagu 1. siječnja 2021. i zahtijevat će donošenje pozamašnog sekundarnog zakonodavstva, u kojem će se utvrditi neki aspekti te reforme, te dovršetak IT platforme, a u tijeku je rad na oba ta elementa.

([6]) Transakcija je uključivala sekuritizaciju portfelja od 7,5 milijardi EUR koji se većinom sastoji od neprihodujućih izloženosti. Iskorištena su državna jamstva u vrijednosti od 2,4 milijarde EUR, od ukupne omotnice od 12 milijardi EUR dostupne u okviru programa Heraklo. Program je otvoren svim bankama i njihovo je sudjelovanje dobrovoljno, a počeo je u listopadu 2019. i traje 18 mjeseci. Druge dvije sistemske banke nastavljaju s pripremama za planirane sekuritizacije u okviru tog programa, a cilj je dovršetak sekuritizacija do prvog tromjesečja 2021.

- **Osim toga, nadležna su tijela omogućila istek sustava zaštite primarnog boravišta i sustava izvansudskog rješavanja sporova te su uspostavila alternativne sustave socijalne zaštite za ranjive dužnike.** Predmetni sustavi istekli su 31. srpnja 2020. i 30. travnja 2020. Vlada usporedno uz reformu okvira za nesolventnost uvodi nove instrumente socijalne politike za potporu ranjivim dužnicima. U kontekstu predstečajnog postupka, ranjivi dužnici koji imaju kredit povezan sa svojim primarnim boravištem i koji su iznenada ostali bez dohotka bit će prihvatljivi za privremenu subvenciju, čime bi se trebalo dodatno poduprijeti smanjenje broja loših kredita i izbjeći akumuliranje novih. Kako bi se riješio problem moralnog hazarda, subvencija će biti dostupna i ranjivim dužnicima koji otplaćuju kredite i onima s lošim kreditima pod zakonski utvrđenim uvjetima, uz iznimku dužnika čiji su krediti otkazani prije više od jedne godine. Nadalje, zakonom se uvodi poseban sustav prodaje s povratnim najmom koji prihvatljivim dužnicima u poteškoćama omogućuje da u svojem primarnom boravištu ostanu kao najmoprimci, pri čemu mogu ostvariti dodatnu korist od subvencije kojom se olakšava plaćanje najma. Tim se mehanizmom proširuje postojeća subvencija za najam, a provest će se putem subjekta iz privatnog sektora. Agencija iz privatnog sektora prema potrebi može iskoristiti državno jamstvo kao potporu za pristup financijskim sredstvima.

- **Nadležna će tijela parlamentu ubrzo dostaviti i mjere čiji je cilj ubrzati rješavanje neriješenih predmeta nesolventnosti kućanstava, čiji se broj dodatno povećao zbog suspenzije sudskih postupaka tijekom pandemije.** Prije svega, tijela namjeravaju uvesti automatsku promjenu termina rasprava na daljinu putem elektroničke platforme te postupovna pojednostavnjenja; nadalje, institucijskim vjerovnicima dostupna je elektronička platforma za kontrolu prihvatljivosti i filtriranje onih koji ne ispunjavaju obveze iz strateških razloga, ali njezini rezultati u smanjenju neriješenih predmeta dosad su bili ograničeni. U međuvremenu se broj neriješenih predmeta dodatno povećao zbog suspenzije sudskih postupaka uzrokovane pandemijom koronavirusa. Iako je pandemija negativno utjecala na dostavu podataka o kretanju neriješenih predmeta u drugom tromjesečju 2020., Odjel za statistiku pravosuđa koji je nedavno osnovan u okviru Ministarstva pravosuđa mogao bi olakšati objedinjavanje, obradu i ujednačeno prikazivanje pouzdanih podataka upotrebom informacijskih tehnologija.

- **Nadležna tijela namjeravaju donijeti niz mjera s ciljem poboljšanja funkcionalnosti platforme za elektroničke dražbe i njezine pristupačnosti za upotrebu te olakšavanja relevantnih procesa.** Očekuje se da će se mjere donijeti u listopadu 2020. i da će uključivati obvezu službenika dražbe da objave primjerak izvješća o procjeni i fotografije nekretnine na internetskim stranicama elektroničkih dražbi. Druge mjere uvest će se kao dio revizije Zakona o parničnom postupku (vidjeti u nastavku). Elektroničke dražbe, koje su prekinute zbog zatvaranja sudova i javnobilježničkih ureda uzrokovanog pandemijom koronavirusa, nastavile su se održavati 1. rujna, ali namjerava ih se suspendirati za ranjive dužnike do kraja prosinca 2020. budući da će u siječnju 2021. na snagu stupiti zakonodavstvo o nesolventnosti i povezane mjere socijalne politike.

- **Kad je riječ o rješavanju zaostataka u obradi aktiviranih državnih jamstava, nadležna tijela poduzimaju mjere za potpunu nadoknadu svih kašnjenja koja je uzrokovala pandemija te su se općenito obvezala dodatno ubrzati obradu i plaćanja.** Nadležna tijela ažurirala su ciljeve za rješavanje zaostataka te je rok sada druga polovina 2020., čime će se i više nego potpuno nadoknaditi kašnjenje do kojeg je došlo u prvoj polovini godine, dok će se istodobno ukupni cilj za 2020. povećati za 33 %. Nadležna tijela prema planu nastavljaju i s potrebnim strukturnim poboljšanjima, uključujući revidiranu

ministarsku odluku o spremištu elektroničkih datoteka, interoperabilnosti s lokalnim poreznim uredima i premještanju osoblja.

- **U tijeku je rad na donošenju ciljanih izmjena Zakona o parničnom postupku.** Očekuje se da će odbor za izradu nacrta zakona dostaviti nacrt do kraja siječnja 2021. kako bi se revidirani zakon donio do kraja veljače 2021., a predviđa se da bi zakon stupio na snagu u rujnu 2021. Izmjenama će se među ostalim riješiti problemi povezani sa zahtjevima za prilagodbu cijene za elektroničke dražbe.

- **Parlamentu je dostavljena ciljana izmjena primarnog zakonodavstva o odgođenim poreznim odbicima radi osiguravanja operativne djelotvornosti i očekuje se da će je parlament ubrzo donijeti.** Cilj je očuvati kapacitet kapitala banaka za pokrivanje gubitaka u svim slučajevima. Daljnji tehnički i postupovni aspekti povezani s procesom upotrebe odgođenih poreznih odbitaka, osobito u slučaju sanacije, prema potrebi će se pojasniti u sekundarnom zakonodavstvu.

Grčki fond za financijsku stabilnost povećao je napore koje ulaže u potporu sistemskim bankama da ostvare svoje ciljeve u odnosu na smanjenje broja loših kredita i poboljšanje poslovanja u okruženju na koje utječe pandemija. Na temelju prijedloga tog fonda, nadležna su tijela izmijenila propise koji se na njega primjenjuju kako bi se zaštitila vlasnička prava Fonda u slučaju promjena u strukturi sistemskih banaka ([7]) povezanih sa sekuritizacijskim transakcijama koje su u tijeku.

TRŽIŠTE RADA

Nadležna su tijela u lipnju 2020. uvela novi, širi privremeni program skraćenog radnog vremena (SYNERGASIA), koji poduzećima daje slobodu u organizaciji radnog vremena, a radnicima se za neodrađene sate isplaćuje naknada. Očekuje se da će taj program imati važnu ulogu u omogućivanju tržištu rada da se prilagodi na stres uzrokovan pandemijom koronavirusa. Procjenjuje se da će taj program stajati 440 milijuna EUR i prihvatljiv je za financiranje u okviru novog Europskog instrumenta za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE), u okviru kojeg je Komisija predložila da se Grčkoj dodijeli ukupno 2,7 milijardi EUR financijske pomoći.

U kontekstu kodifikacije radnog prava preispituju se i moderniziraju određeni aspekti postojećeg radnog zakonodavstva. Oni uključuju uspostavu novog okvira kojim se reguliraju novi oblici rada (kao što su rad putem platformi i ekonomija dijeljenja) te promjene povezane s razdvajanjem zadaća inspekcije i mirenja u skladu s preporukama Međunarodnog ureda rada. Očekuje se da će se zakon o radu dostaviti parlamentu u listopadu 2020. i da će njegova kodifikacija uslijediti u studenome 2020.

Nadležna tijela nastavljaju sa svojim planovima za sveobuhvatnu obrazovnu politiku, pri čemu je prijedlog reforme javnog školstva donesen u lipnju 2020. te je ostvaren znatan napredak u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. Cilj je prijedloga zakona za unapređenje javnog školstva, među ostalim, promicanje „mekih” vještina, digitalne pismenosti, učenja stranih jezika i procjene školskih jedinica. Istodobno, trenutačno se radi na sveobuhvatnoj reformi strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, čiji su ciljevi poboljšati kvalitetu obrazovanja, povećati postotak učenika koji odabiru to obrazovanje

([7]) Ta je pravna izmjena postala nužna kako bi se uklonila pravna nesigurnost u odnosu na pitanja može li Fond u potpunosti iskoristiti svoja zakonska prava u subjektima koji nastanu nakon promjena u strukturi banaka koje su potrebne kako bi se olakšale određene velike sekuritizacije loših kredita.

i bolje povezati strukovno obrazovanje i cjeloživotno učenje s potrebama tržišta rada. Reformom, koja se osmišljava uz savjetovanje sa socijalnim partnerima, predviđa se stvaranje stručnih škola, novih kurikuluma i bolje dijagnostike za tržište rada. Važan element reforme je i akreditacija i kontrola kvalitete ustanova koje pružaju kontinuirano obrazovanje. Nadležna tijela kao dio reforme poboljšavaju i okvir za naukovanja.

TRŽIŠTA ROBE I TRŽIŠNO NATJECANJE

Nadležna tijela nastavljaju raditi na glavnim inicijativama za poboljšavanje ekonomskih okvirnih uvjeta radi povećanja konkurentnosti i jačanja gospodarskog oporavka nakon pandemije koronavirusa. U tu svrhu uskoro namjeravaju dovršiti novu strategiju rasta kojom će uvesti mjere reforme u ključnim područjima politike kako bi se povećala produktivnost privatnog sektora i ostvario održivi rast.

Reforma izdavanja dozvola za ulaganja dobro napreduje iako je došlo do određenih kašnjenja. Nadležna su tijela uspješno ispunila obvezu revizije/ukidanja klasifikacije smetnji mnogo prije roka **posebne obveze do sredine 2021**. Nadalje:

- provedba okvirnog zakona o inspekcijama, što je **posebna obveza do sredine 2020.**, kontinuirano napreduje u odnosu na dogovorena prioritetna područja iako još treba dovršiti određene zadaće. Europske institucije potaknule su nadležna tijela da utvrde vremenski okvir za dovršetak tog rada, uključujući donošenje svih potrebnih provedbenih propisa do sljedećeg izvješća. Nadležna tijela obvezala su se proširiti okvir na četiri preostala područja do kraja 2021. Njegovo potpuno pokretanje bilo bi veliki korak unaprijed jer bi smanjilo potrebu za *ex ante* kontrolama bez ugrožavanja zdravstvenih i sigurnosnih standarda,

- pojednostavnjenje postupaka izdavanja dozvola za ulaganje, što je **posebna obveza do sredine 2020.**, napreduje, ali uz određena kašnjenja. Nadležna tijela donijela su primarno zakonodavstvo za pojednostavnjenje sektora primarne proizvodnje i očekuje se brzo donošenje sekundarnog zakonodavstva. Dostavljeni su prijedlozi za pojednostavnjenje većine preostalih sektora i očekuje se da će se ubrzo donijeti primarno zakonodavstvo. Nadležna tijela potiču se da do sljedećeg izvješća utvrde vremenski okvir za donošenje svih potrebnih sekundarnih propisa za sve sektore te za pojednostavnjenje nekoliko preostalih aktivnosti,

- naposljetku, pokretanje IT sustava za potporu okviru za izdavanje dozvola za ulaganje, što je **posebna obveza do kraja 2019.**, kasni zbog poteškoća koje su se javile u natječajnom postupku. Međutim, ako ne dođe do daljnjih žalbi pred sudovima, nadležna tijela očekuju da će ubrzo potpisati ugovor.

Nastavila se provedba ključnih reformi poslovnog okruženja pokrenuta u okviru programâ financijske pomoći iako je u nekim područjima došlo do određenih kašnjenja zbog pandemije koronavirusa. Napreduje uspostava okvira za certificiranje vanjskih procjenitelja okoliša, koja se očekuje od uvođenja programa Europskog stabilizacijskog mehanizma, i za certificiranje vanjskih inspektora iako još nije doneseno potrebno sekundarno zakonodavstvo. Nadležna tijela preispituju i odredbe o izdavanju dozvola za tematski turizam i tržište mlijeka, što je pohvalno. Provedbi koja je u tijeku pridonijela bi bolja koordinacija i praćenje, uz mjere kojima se promiče veća vidljivost reforme izdavanja dozvola za ulaganja.

Uskoro će se objaviti nova strategija za promicanje izvoznog potencijala Grčke i priljeva izravnih stranih ulaganja. Cilj je strategije utvrditi ključne sektore i izvozna tržišta, uz

djelotvornu koordinaciju relevantnih institucija, i osigurati kontakte s dionicima. Daljnji napredak ovisi o donošenju zakonodavstava kojim se pojašnjava uloga Ministarstva vanjskih poslova i o uspostavi potrebnih operativnih struktura u određenim područjima. Otvaranje natječaja za integrirani sustav jedinstvenog sučelja za uvoz i izvoz zbog pandemije je odgođeno do kraja rujna.

Nadležna tijela postupno napreduju s dodatnim mjerama za daljnje olakšanje poslovanja. Registracija putem jedinstvenog elektroničkog sučelja postala je obvezna za privatna poduzeća, a okvir za zaštitu manjinskih ulagača ojačan je nizom zaštitnih mjera koje se odnose na odabir, imenovanje i procjenu članova upravnog odbora te strožim zahtjevima za objavljivanje informacija.

Ponovno je počela provedba nedavno ažuriranog plana za dovršetak katastarskog projekta, nakon kašnjenja zbog pandemije koronavirusa. Očekuje se da će se uskoro dovršiti imenovanja viših rukovoditelja, napreduje priprema korporativne strategije i očekuje se da će se do kraja godine objaviti natječaj za digitalizaciju katastarskih arhiva. Prikupljanje informacija o pravima na zemljištima dovršen je za 82 % državnog područja, a izrada katastarskih karata dovršena je za 33 % prava, što znači da nije ostvarena **posebna obveza do sredine 2020.** prema kojoj se trebalo dovršiti 45 % prava. Očekuje se da će se do listopada 2020. izraditi 35 % katastarskih karata. Nadležna tijela pripremaju zakonodavstvo kojim će se uvesti sankcije za građane koji ne prijave svoju imovinu u propisanom roku, a napredak je ostvaren napredak u dodjeli pet završnih ugovora za izradu katastarskih karata koji kasne zbog sudskih postupaka. Iako grčki katastar sada ima dovoljno zaposlenika, zbog učinaka pandemije trebat će više vremena za uspostavu katastarskih ureda i ispostava. Očekuje se da će se do listopada 2020. ukinuti šest dodatnih ureda za upis hipoteka i da će se otvoriti jedan katastarski ured (za Trakiju).

Javno predstavljanje svih preostalih karata šuma, koje je trebalo dovršiti do sredine 2020., kasni zbog donošenja zakonodavstva kojim se reguliraju pitanja u vezi s uporabom zemljišta koja su se javila na temelju odluka Državnog vijeća. To bi moglo za nekoliko mjeseci odgoditi dovršetak cjelokupnog postupka izrade katastarskih karata, koji je trenutačno predviđen za svibanj 2022. Europske institucije potaknule su nadležna tijela da nastave učitavati i potvrđivati preostale karte šuma (karte su već potvrđene za 53 % državnog područja) te da usporedno rješavaju pitanja u problematičnim područjima. Nadležna su tijela potvrdila da se potvrda karata šuma neće poništiti za dovršena područja koja se neće mijenjati. Sve preostale karte učitat će se do prosinca 2020.

Grčka vlada nastavila je konstruktivno raditi na nizu prijedloga mjera za rješavanje protumonopolskog predmeta kako bi ostvarila posebnu obvezu do kraja 2020. Prijedloge bi naposljetku trebalo dostaviti Europskoj komisiji radi provedbe ispitivanja tržišta, što je korak potreban za provedbu mjere i zaključivanje predmeta. Još traje rasprava o poboljšanjima prijedloga da se konkurentima javnog elektroprivrednog poduzeća da pristup određenom udjelu proizvodnje bazne energije tog poduzeća, među ostalim u pogledu osiguravanja transparentnog postupka odabira, pristupa mehanizmu za manje sudionike i detaljnog mehanizma provedbe.

Energetski regulator najavio je da je 1. studenoga krajnji rok za pokretanje ciljanog tržišnog modela za električnu energiju, što je posebna obveza do sredine 2020. To je uslijedilo nakon procjene probnog razdoblja za ispitivanje tržišta, u kojoj je zaključeno da će biti potrebno malo kašnjenje u odnosu na izvorno planirani rok koji je bio 17. rujna. Europske institucije izvijestiti će o dugoočekivanom pokretanju ciljanog tržišnog modela u sljedećem

izvješću. Pokretanje triju povezanih tržišta ciljanog tržišnog modela (tržište za dan unaprijed, unutardnevno tržište i tržište uravnoteženja), i njihovo međudjelovanje s terminskim tržištem koje je već pokrenuto, velik je korak u uspostavi suvremenog energetskog tržišta i omogućit će Grčkoj da se u bliskoj budućnosti poveže sa susjednim tržištima električne energije.

Napredak se nastavio ostvarivati i u drugim područjima grčke energetske politike. Važan napredak Grčke bilo je donošenje ambicioznog prijedloga zakona kojim se promiče elektromobilnost, a to će pomoći ostvarenju ciljeva utvrđenih u Nacionalnom energetskom i klimatskom planu Grčke. Nacrt glavnog plana za tranziciju s proizvodnje koja se temelji na lignitu spreman je za javno savjetovanje. Deficit u posebnom računu za obnovljive izvore energije, koji se pogoršao kao posljedica pandemije koronavirusa, ostaje problem za budućnost. Počeo je i rad na spojnom vodu između Krete i Grčke, koji će biti glavni dio dugoročnog grčkog cilja povezivanja otoka s kopnom.

Kad je riječ o prometnom sektoru, nadležna tijela pripremila su portfelj željezničkih projekata kako bi nadoknadila kašnjenja do kojih je došlo u provedbi operativnog programa za promet i okoliš za razdoblje 2014.–2020. Nadležna europska tijela preispitat će taj portfelj. Modernizacijom grčkih javnih željezničkih poduzeća potaknula bi se daljnja ulaganja EU-a u taj sektor. Dovršen je Glavni nacionalni prometni plan i odobrilo ga je Ministarstvo infrastrukture i prijevoza.

GRČKO DRUŠTVO ZA IMOVINU I UDJELE TE PRIVATIZACIJA

Zbog pandemije su se pojavili novi izazovi za Grčko društvo za imovinu i udjele (HCAP), ali ono je nastavilo s radom u ključnim područjima obuhvaćenima obvezama prema Euroskupini. Unatoč poteškoćama koje je uzrokovala pandemija, u tijeku je provedba strateškog plana, što je **stalna obveza,** i u kolovozu je sastavljen nacrt poslovnog plana za razdoblje 2020.–2022. te ga je odobrio upravni odbor HCAP-a. Ključni pokazatelj uspješnosti, s pomoću kojih se prati provedba strateškog plana, nedavno su prilagođeni kako bi se u obzir uzeo učinak pandemije te su određene njihove vrijednosti za 2021. i 2022. Preispitivanje upravnih odbora poduzeća u državnom vlasništvu, što je **posebna obveza do sredine 2019.**, u tijeku je i ubrzo će se dovršiti. Ostvaren je postupni napredak u portfelju nekretnina HCAP-a, kojim upravlja Društvo za upravljanje državnim nekretninama, ali napredak je i dalje manji od očekivanog, dok je Društvo za upravljanje nekretninama suočeno s velikim pravnim poteškoćama. Prijenos Olimpijskog atletskog centra, što je bila **posebna obveza do kraja 2018.**, pokazao se vrlo složenim, ali nastavlja se s nizom administrativnih koraka i koraka nabave.

Nadležna su tijela nastavila pružati potporu HCAP-u. To je uključivalo potporu za ključna poduzeća u državnom vlasništvu kod kojih su negativne posljedice pandemije bile osobito teške (točnije društva Athens Urban Transport Organisation i Hellenic Post) te potporu za plan restrukturiranja grčkog poštanskog poduzeća Hellenic Post. Nadležna tijela surađuju s europskim institucijama kao dio izrade nacrta ažuriranih ministarskih smjernica, koje se sada očekuju u trećem tromjesečju 2020., u kojima nadležna tijela namjeravaju pojasniti svoja očekivanja za financijske rezultate portfelja imovine HCAP-a. Nadležna su tijela odlučila da će u okviru HCAP-a uspostaviti novi fond rizičnog kapitala za tehnologiju 5G i intenzivno surađuju s europskim institucijama na pitanju strukture tog fonda, kojom se predviđa potpuno neovisno upravljanje u skladu s načelima upravljanja HCAP-a. Bit će važno osigurati zaštitu prava i nadležnosti HCAP-a u kontekstu stavljanja novih struktura ili subjekata pod njegov nadzor. Nadalje, u kontekstu koordinacijskog mehanizma nadležna su tijela izjavila da

namjeravaju nastaviti s pripremom ugovora o učinku u kojima će utvrditi obveze javnih usluga za ograničenu skupinu poduzeća u državnom vlasništvu.

Pandemija koronavirusa utjecala je na napredovanje transakcija iz plana za razvoj imovine Fonda za razvoj imovine Helenske Republike (TAIPED), ali s većinom transakcija nastavilo se od lipnja. Iako su kašnjenja u odnos na predviđeni vremenski okvir znatna, ipak su ostala ograničena, među ostalim zahvaljujući činjenici da je Fond tijekom pandemije nastavio stvarati uvjete za realizaciju transakcija. Vlada je 10. rujna odobrila redovito ažuriranje plana za razvoj imovine. U nastavku je opisan napredak s posebnim obvezama za transakcije.

- **Hellinikon:** nadležna tijela i dalje intenzivno rade i ulažu napore nužne za postizanje preduvjeta za financijsko zaključenje transakcije te su 3. srpnja pokrenula rušenje postojećih zgrada na lokaciji. Pri kraju je premještanje javnih korisnika i treba urediti još samo nekoliko pitanja za korisnike koji ostaju na lokaciji te se podjela lokacije Hellinikon dogovorena u veljači 2020. trenutačno utvrđuje u obvezujućem dokumentu. Financijsko zaključenje transakcije još ovisi o okončanju sudskih postupaka pokrenutih protiv natječajnog postupka za dodjelu dozvole za kockarnicu i drugih sudskih postupaka koji se odnose na upravne akte, za koje je rasprava zakazana u rujnu i listopadu 2020. Dio postupka o kockarnici već je zaključen u korist države, ali u tijeku je još jedan postupak; nadležna tijela očekuju da će se uskoro donijeti konačna odluka.

- **Koncesija za marinu Alimos:** nakon potpisivanja koncesijskog ugovora u svibnju, do financijskog zaključenja transakcije trebalo je doći u roku od 120 dana od potpisivanja. Upravni odbor Fonda produljio je 3. rujna rok od 120 dana za još 50 dana (do 30. listopada 2020.) kako bi se omogućilo dovoljno vremena za dovršetak transakcije.

- **Hellenic Petroleum:** nakon neuspjeha prvog natječaja sredinom 2019. i uzimajući u obzir znatno smanjenje vrijednosti kapitalizacije društva, Fond je smatrao da je primjereno dodatno odgoditi pokretanje transakcije.

- **Prodaja 30 % udjela u međunarodnoj zračnoj luci u Ateni:** prije pandemije koronavirusa natječajni je postupak dobro napredovao i devet je ulagača ispunjavalo uvjete za fazu obvezujućih ponuda. Međutim, zbog učinka pandemije na sektor zračnog prijevoza pomaknut je rok za podnošenje obvezujućih ponuda. Fond će utvrditi daljnje korake kad se stanje popravi, ali to vjerojatno neće biti prije 2021.

- **Javno poduzeće za opskrbu plinom (DEPA):** natječaj za DEPA Infrastructure (objavljen u prosincu 2019.) i natječaj za DEPA Commercial (objavljen u siječnju 2020.) privukli su veliki interes ulagača. U lipnju 2020. upravni odbor Fonda odlučio je nastaviti s fazom obvezujućih ponuda za obje transakcije.

- **Egnatia:** nastavio se postupak privatizacije, ali je napredak bio neujednačen. Riješena su neka od otvorenih pitanja, kao što su nesigurnost u odnosu na izgradnju odmorišta i trošak sanacije mostova koji su ocijenjeni kao nesigurni. Međutim, u posljednja je tri mjeseca ostvaren vrlo mali napredak na dovršetku izgradnje preostalih naplatnih postaja i radova potrebnih kako bi se mogle izdati dozvole za preostalih 14 tunela. Europske institucije potiču nadležna tijela da znatno unaprijede rad u tim područjima do sljedećeg izvješća.

- **Regionalne luke:** nakon kašnjenja uzrokovanog pandemijom Fond je u lipnju odlučio pokrenuti natječajni postupak za prodaju udjela u lukama Alexandroupolis i Igoumenitsa te potkoncesiju višenamjenskog terminala za luku Kavala.

JAVNA UPRAVA I DIGITALNA UPRAVA

Nastavljaju se imenovanja na više rukovodeće položaje u javnom sektoru i učinkovito se provodi delegiranje nadležnosti s političke razine na nepolitičku razinu. Nakon imenovanja 13 stalnih tajnika, očekuje se da će se ubrzo dovršiti postupak odabira za imenovanje posljednjeg mjesta u Ministarstvu migracija i azila. Očekuje se da će se ubrzo nastaviti postupak odabira za rukovodeće položaje u ministarstvima, a u povjerenstvima za odabir sada se nalaze nedavno imenovani stalni tajnici. Pripremljen je nacrt odredbi za uspostavu jedinstvenog postupka odabira za više rukovodeće položaje u subjektima u javnom sektoru te se očekuje da će se donijeti u rujnu i stupiti na snagu u listopadu 2020. Očekuje se da će se jasnoća u vezi s postupkom odabira za voditelje koji sudjeluju u upravljanju strukturnim fondovima EU-a, u kojem je došlo do velikog kašnjenja, uspostaviti prije početka novog programskog razdoblja za fondove EU-a (2021.–2027.). Delegiranje nadležnosti s političke razine na nepolitičku razinu, što je velika novost uvedena Zakonom o izvršnoj vlasti iz 2019., učinkovito se provodi od stupanja na snagu u veljači 2020. i nadležna tijela razmatraju delegiranje dodatnih nadležnosti.

U ovom je razdoblju revizije ostvaren dobar napredak u razvoju sustava upravljanja ljudskim resursima, što je posebna obveza do kraja 2019. čiji se dovršetak očekuje do kraja 2020. Ta aktivnost uključuje izradu digitalnih organigrama i opisa radnih mjesta za sve dijelove opće države. Na taj je postupak utjecalo ograničenje kretanja uzrokovano pandemijom, ali općenito je ostvaren dobar napredak. Do kolovoza 2020. više od 1 500 subjekata opće države dovršilo je svoje digitalne organigrame, što čini približno 80 % svih subjekata i 85 % ukupnog osoblja te uključuje većinu velikih subjekata. Organigrami za većinu preostalih velikih subjekata dovršit će se do kraja listopada 2020. Opis radnog mjesta povezan je sa zaposlenicima za približno 75 % radnih mjesta i nadležna tijela planiraju povezati sva radna mjesta u subjektima opće države do kraja 2020.

Donošenje reforme za jačanje kapaciteta Vrhovnog vijeća za odabir osoblja određeno je za studeni. Reformom se uspostavlja dosljedan i jedinstveni postupak za zapošljavanje. Nadležna tijela provode i sveobuhvatnu reviziju programa mobilnosti. Kad je riječ o tome, nedavna odredba ([8]) koja omogućuje upućivanje do 80 javnih dužnosnika izvan programa mobilnosti razlog je za zabrinutost jer bi mogla stvoriti presedan za *ad hoc* postupke zapošljavanja.

Pandemija koronavirusa uzrokovala je malo kašnjenje u donošenju nove kodifikacije Zakona o radu i pripadajućih podzakonskih akata, što je posebna obveza do sredine 2020. Nadležna tijela planiraju donijeti te propise do studenoga 2020. Postupak kodifikacije koristi se kao prilika za reviziju i modernizaciju određenih područja radnog zakonodavstva, uključujući nove oblike rada i ulogu inspektorata rada, što je vrlo pohvalno (vidjeti prethodno).

Kad je riječ o pravnoj kodifikaciji, Središnji odbor za kodifikaciju, nakon što je ponovno uspostavljen u svibnju 2020., napreduje u nekoliko područja. U srpnju je dovršio i objavio priručnik za pravnu kodifikaciju te je izradio nacrt godišnjeg plana kodifikacije za 2021. Očekuje se da će se plan odobriti u rujnu. Europske institucije potaknule

([8]) SL A 148, 31.7.2020., članak 86.

su nadležna tijela da u plan uključe pravni okvir za financiranje stranaka. Natječaj za nacionalni portal za pravnu kodifikaciju, što je posebna obveza do sredine 2022., otvoren je u lipnju 2020. i potpisivanje ugovora očekuje se do kraja godine.

Zapošljavanje stalnog osoblja kasni zbog pandemije, dok se predviđeno smanjenje broja privremenih radnih mjesta nakon njihova pretvaranja u stalna radna mjesta još nije ostvarilo. Većina novog zapošljavanja stalnog osoblja usmjerena je na jačanje sustava javnog zdravstva, vojnih škola i Nezavisnog tijela za javne prihode. Zapošljavanje stalnog osoblja u 2020. ipak će biti približno 40 % manje nego što je planirano, dok je broj privremenog osoblja u prvoj polovini 2020. ostao stabilan u usporedbi sa stanjem prije godinu dana. Predviđeno smanjenje broja privremenih radnih mjesta, nakon njihova pretvaranja u stalno osoblje, očekuje se do kraja rujna 2020., barem za obrazovno osoblje zaposleno na temelju ugovora o radu na neodređeno vrijeme. Europske institucije potiču nadležna tijela da provedu predviđeno smanjenje preostalih privremenih radnih mjesta tijekom sljedećeg razdoblja revizije. Usporedno tome, nadležna tijela provode sveobuhvatnu analizu privremenog osoblja, čiji se dovršetak očekuje do listopada 2020., s ciljem uklanjanja radnih mjesta trajne prirode te do kraja godine planiraju odrediti godišnju granicu za privremeno osoblje.

Međuresorni odbor kojem je povjereno jačanje središnje kontrole ljestvice plaća i postupaka zapošljavanja uspostavio je tri radne skupine. Očekuje se da će se one usmjeriti na izradu točnog pregleda svih odredbi o plaćama i zapošljavanju kako bi međuresorni odbor mogao dostaviti prijedloge o načinima smanjenja odstupanja od jedinstvene ljestvice plaća i postupaka zapošljavanja.

Ambiciozna digitalna transformacija javne uprave i gospodarstva u cjelini i dalje je ključni prioritet nadležnih tijela. Kako bi poduprla ta nastojanja, namjeravaju ubrzo objaviti novu sveobuhvatnu nacionalnu digitalnu strategiju („digitalna biblija”) za javnu raspravu. Očekuje se da će se strategijom utvrditi portfelj od približno 300 projekata i osmisliti sustav upravljanja portfeljem koji će omogućiti praćenje provedbe projekata. Naglasak je na usavršavanju digitalnih vještina, digitalizaciji transakcija, poboljšanju interoperabilnosti i otpornosti javnih IT sustava te otklanjanju nedostataka u povezanosti. Nadležna su tijela dostavila i inovativni prijedlog za uspostavu ekosustava za industrijsku primjenu tehnologija 5G (vidjeti prethodno).

Nekoliko je projekata već u tijeku. Nadležna su tijela dovršila pripremu za Nacionalni program pojednostavnjenja procesa, čiji je cilj smanjiti administrativno opterećenje za građane i poduzeća. Na javnom portalu na adresi gov.gr nudi se približno 610 usluga, što je više od 110 usluga više nego u prethodnoj reviziji, a priprema se približno 40 novih usluga. Očekuje se da će se ubrzo donijeti novi Zakon o digitalnoj upravi kojim će se stvoriti sveobuhvatan pravni okvir za digitalnu politiku. Rješavaju se i problemi s digitalnom infrastrukturom i povezivanjem. Naposljetku, nadležna su tijela dovršila prve korake za digitalizaciju geoprostornih podataka.

PRAVOSUĐE I BORBA PROTIV KORUPCIJE

U tijeku je rad na prelasku na obvezno elektroničko podnošenje i obradu dokumenata. Nadležna su tijela sastavila popis inicijativa za digitalizaciju. Zadaće koje je trebalo dovršiti do kraja rujna 2020. uključuju konsolidaciju nekoliko potvrda povezanih s nesolventnosti te izdavanje elektroničkih potvrda iz kaznene evidencije i potvrda o razvodu braka. Usporedno se radi na uvođenju mehanizma za distribuciju digitalnih potpisa, koji će znatno poboljšati učinkovito i brzo obavješćivanje te povećati pravnu sigurnost.

Dovršetak natječajnog postupka za drugu fazu integriranog sustava za upravljanje sudskim predmetima, što je posebna obveza do sredine 2020., sada se planira do prosinca 2020. Postupak je produljen zbog poremećaja koje je uzrokovala pandemija koronavirusa. Ponude su dostavljene i nadležna ih tijela ocjenjuju. Dovršetak projekta predviđen je u roku od 36 mjeseci od potpisivanja ugovora.

Nadležna su tijela donijela zakonodavstvo o osnivanju specijaliziranih vijeća na građanskim i upravnim sudovima te nastavljaju s nekoliko drugih važnih inicijativa, s ciljem povećanja djelotvornosti i učinkovitosti pravosuđa. Osnivanje specijaliziranih vijeća u građanskim odjelima u Ateni i Solunu omogućilo bi među ostalim rješavanje predmeta od velikog gospodarskog značaja. Zakonodavstvom se omogućuje i osnivanje posebnih vijeća za predmete nesolventnosti kućanstava na većim upravnim sudovima i određenim nižim sudovima. Cjelovito izvješće o primjeni predmetnog zakonodavstva očekuje se do kraja listopada 2020. Nadležna su tijela donijela i Zakon o postupku pred Revizorskim sudom te nastavljaju s donošenjem Zakona o pravosudnom osoblju i Zakona o statusu sudaca i organizaciji sudova, a svim se tim aktima uvode revizije koje bi trebale pridonijeti poboljšanju funkcije pravosuđa i uspjehu drugih reformi pravosuđa. Obvezni postupak mirenja u potpunosti je na snazi od 1. srpnja 2020., a akcijski plan u kojem se detaljno opisuje uvođenje relevantnih aktivnosti očekuje se do studenoga 2020. Naposljetku, nadležna su tijela u lipnju 2020. donijela zakonodavstvo o osnivanju odjela „JustStat" za prikupljanje statističkih podataka i planiraju izraditi nacrt relevantnog sekundarnog zakonodavstva do prosinca 2020.

Nacionalni plan za borbu protiv korupcije pokazuje ohrabrujuće rezultate. Među značajnijim koracima ističe se operacionalizacija Nacionalnog koordinacijskog tijela za revizije i odgovornost (ESOEL) u lipnju 2020., koje je zaduženo za aktivnosti koordinacije borbe protiv korupcije pod pokroviteljstvom Nacionalnog tijela za transparentnost. Sektorski planovi za borbu protiv korupcije osmišljavaju se u sektoru zdravstva i javne nabave, a pridonijet će učinkovitom upravljanju sredstvima, uključujući sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Nacionalno tijelo za transparentnost ojačalo je stup informiranja u okviru svojeg djelokruga i ostvarilo je napredak u poboljšanju javnih sustava unutarnje kontrole, sustava nacionalnog integriteta i regulacije aktivnosti lobiranja. To bi tijelo trebalo biti potpuno operativno do studenoga 2020. Nadležna su tijela uspostavila odbor za nadzor provedbe preporuka Skupine država protiv korupcije (GRECO), ali projekt će vjerojatno kasniti zbog pandemije koronavirusa.

Prvi je put objavljeno izvješće o financiranju političkih stranaka za 2018., što je dovelo do izricanja novčanih kazni za devet političkih stranaka. To je veliki korak prema povećanju transparentnosti u političkoj domeni. U izvješću su navedene pojedinosti o zlouporabama koje su istražene. Rad odbora za 2019., u kojoj je održano nekoliko izbora, kasni zbog pandemije koronavirusa i trebao bi početi do listopada 2020.